

Lund Universitet

Anna Lindström

Språk- och litteraturcentrum

KINK01 - Kinesiska 81-100 p

Kandidatuppsats

Taiwan och Kinas relation över sundet –

Självständighetsledaren Chen Shui-bian

Handledare: Michael Schoenhals

Sammanfattning

Uppsatsen redogör för förhållandet mellan Taiwan och Kina, den så kallade ”relationen över sundet”, och koncentrerar sig på åren 2000-2008 då Chen Shui-bian varit öns president. Chen anser Taiwan som ett suveränt, självständigt land, medan Kina anser att Taiwan borde acceptera ”ett-Kina” principen, som innebär att Taiwan är en del av Kina. Uppsatsen undersöker om, och i så fall hur, Chens tid som president har inneburit förändringar i relationen över sundet.

提要

這篇關於台灣海峽兩岸關係的論文描述陳水扁當總統的時期。中國大陸認為民主進步黨領導人陳水扁在進行分裂國家的活動。陳2000年當政和2004年再次在選舉中獲勝，認為台灣是一個獨立主權的國家。大陸卻要台灣接受“一個中國”的原則，并宣稱台灣若不承認這個原則就不同意舉行海峽兩岸關係的會議。論文所調查的是陳水扁當政期間如何改變了台灣和中國的關係。

Innehållsförteckning

Kapitel 1. Inledning	s. 4
1.1 Historisk bakgrund	s. 4
1.2 Syfte och frågeställning	s. 7
1.3 metod och Material	s. 7
Kapitel 2. Vägen till makten	s. 8
2.1 Chen Shui-bians väg till toppen	s. 8
2.2 Valkampanj	s. 8
2.3 Beijings påverkan av valet	s. 9
2.4 Seger	s. 11
2.5 Efter valet	s. 11
2.6 Installationstal	s. 13
Kapitel 3. Turbulenta tider	s. 14
3.1 Taiwan-Kina-USA	s. 15
3.2 Val i den lagstiftande församlingen	s. 16
3.3 ”En sida, ett land”, ”一國一府”	s. 16
3.4 Ny konstitution	s. 17
3.5 Presidentvalet 2004	s. 19
Kapitel 4. Anti-utbrytarlagen	s. 21
4.1 Bakgrund till lagen	s. 21
4.2 Ratificering av lagen	s. 23
4.3 Reaktionen på lagen	s. 24
Kapitel 5. Chens sista tid som president	s. 25
5.1 National Unification Council (NUC)	s. 25
5.2 Korruptionsanklagelser	s. 26
5.3 Medlemskap i FN	s. 26
5.4 Val i den lagstiftande församlingen	s. 27
Kapitel 6. Slutsats	s. 28
Kapitel 7. Källförteckning	s. 30

1. Inledning

1.1 Historisk bakgrund

Taiwan var en koloni till Portugal (som gav ön namnet *Formosa*), Holland och Spanien från mitten av 1500-talet. Holländarna kom till Taiwan 1624 och behöll makten tills militärledaren *Koxinga* (國姓爺), lojal till Mingdynastin, intog ön 1661. Qingdynastin som då härskade på fastlandet intog 1683 även Taiwan. Under 1800-talet insåg fler nationer Taiwans betydelsefulla strategiska läge, bl.a. Storbritannien och Amerika, och öns handel blomstrade. *Första sino-japanska kriget* (中日甲午战争) bröt ut 1894 (-95) när Japan invaderade Korea och vann kriget; i fredsfördraget *Treaty of Shimonoseki* tillskrevs Japan Ryukyu öarna, Taiwan och Pescadorerna (Penghu 澎湖群島). Japanerna hade kontroll över Taiwan i 50 år, förde krig mot Kina i det *Andra sino-japanska kriget* (抗日战争) 1937-1945, och förlorade Taiwan till *Republiken Kina* (ROC, 中華民國) vid *Andra världskrigets* slut 1945.

1943 träffade *Nationalistpartiets* (KMT, 中國國民黨) ledare Chiang Kai-shek (蔣介石) den amerikanska presidenten Franklin D. Roosevelt och Storbritanniens premiärminister Winston Churchill i Kairo. I *Kairodeklarationen* bestämdes det att Taiwan, Pescadorerna och Manchuriet skulle återgå till Kina efter krigets slut.

Japan kapitulerade och Taiwan återgick under kinesiskt suveränitet 25 oktober 1945.

Samtidigt bröt inbördeskriget (国共内战) (1927-1949) ut på fastlandet mellan *Kommunistpartiet* (中国共产党) och *Nationalistpartiet*. Chiang Kai-shek valdes till Republiken Kinas president 1948, men ett år senare efter förlust mot kommunistpartiet i inbördeskriget flydde regeringen till Taiwan, en regering som fortfarande kallades Republiken Kina, och som fortsatte att göra anspråk på suveränitet över hela Kina. Samtidigt etablerades Folkrepubliken Kina (PRC, 中华人民共和国) på fastlandet och dess regering gjorde anspråk på att ha tagit över det enda legitima styrandet av Kina.

En händelse som kom att kallas *28 februari-incidenten* (二·二八事件), började den 27 februari 1947 när en kvinna skadades av KMT officerare när hon försökte sälja cigaretter utan tillstånd. Folk kom till hennes undsättning, och officerarna sköt mot folkgruppen och en man dog. Ryktet spreds och nästa dag intog taiwaneserna gatorna i protest i hela Taiwan. Mellan 18000-28000 människor beräknades ha mördats av KMT. I oktober 1947 infördes undantagstillstånd i Taiwan, som kom att bestå fram till 1987.

I och med 1950-talets Koreakrig, skyddades Taiwan av USA från en eventuell militärinvasion från fastlandet, och fick stor ekonomisk hjälp.

Chiang fortsatte sitt hårda politiska styre och hindrade all politisk opposition i det som kallades *Vita terror* perioden (白色恐怖). Hans diktatur innebar bland annat avrättningar utan rättegång, långa fängelsestraff för politiska dissidenter, samt en stark nedbrytning av allt taiwanesiskt, inklusive språket och andra minoritetsspråk.

Republiken Kina var en av de nationer som var med att grunda *Förenta Nationerna* (FN) 1945. Republiken Kinas anspråk som den enda legitima regeringen av Kina accepterades under 1950-60-talen av USA och dess allierade. Men senare under 60-talet kom Generalförsamlingen att domineras av nationer sympatiska med Beijing, samt att USA behövde Kina i maktspelet mot Sovjetunionen.

Detta ledde till att Folkrepubliken Kina 1971 erkändes av FN som den enda legitima regeringen av Kina i stället för Republiken Kina. FN:s resolution 2758 *Restoration of the lawful rights of the People's Republic of China in the United Nations* lyder:

The General Assembly,

Recalling the principles of the Charter of the United Nations,

Considering that the restoration of the lawful rights of the People's Republic of China is essential both for the protection of the Charter of the United Nations and for the cause that the United Nations must serve under the Charter,

Recognizing that the representatives of the Government of the People's Republic of China are the only lawful representatives of China to the United Nations and that the People's Republic of China is one of the five permanent members of the Security Council,

Decides to restore all its rights to the People's Republic of China and to recognize the representatives of its Government as the only legitimate representatives of China to the United Nations, and to expel forthwith the representatives of Chiang Kai-shek from the place which they unlawfully occupy at the United Nations and in all the organizations related to it.

USA samt de länder som erkände Folkrepubliken Kinas regering, accepterade Kinas policy om *ett-Kina principen* (一个中国), som innebär att det finns endast ett Kina, och att fastlands-Kina, Hong Kong, Macau och Taiwan alla är en del av Kina.

Men efter att USA erkände Folkrepubliken Kina istället för Republiken Kina, utformades *Taiwan Relations Act* (台灣關係法) 1979 för att bibehålla fred, säkerhet och stabilitet i området.

Lagen innebar även att Taiwan och USA kunde fortsätta utveckla sina relationer, bland annat inom handel och kultur.

Under 1960-och 70-talen blomstrade ekonomin även om USA:s ekonomiska stöd upphörde. I takt med att landet utvecklades, och folket blev rikare och mer utbildade ökade motståndet mot regimen. För taiwaneserna vars förfäder kom till Taiwan på 1600-och 1700-talen från Fujian på fastlandet, var Chiang och Nationalisterna outsiders. Motviljan ökade, speciellt i den södra delen av Taiwan.

Chiang Kai-shek avled 1975, och ersattes av vice-presidenten Yen Chia-kan (嚴家淦) fram tills 1978 då Chiangs son, Chiang Ching-kuo (蔣經國), övertog rollen som president.

Motståndet mot undantagstillstånd och Nationalisterna ledde till *Kaohsiung-incidenten* 1979 (高雄事件), som från början var en demonstration för främjandet av demokrati. KMT använde incidenten som en ursäkt att fängsla de oppositionella ledarna.

President Chiang Ching-kuo styre innebar mer frihet, och han införde flera personer med taiwanesiskt ursprung i regimen, bland annat Lee Teng-hui (李登輝), som blev vice-president 1984 när Chiang omvaldes som president. Chiang insåg behovet av reform och en utveckling mot demokrati som hade börjat genomföras i flera länder i Asien. 1986 grundades *Demokratiska Progressiva Partiet* (DPP 民主進步黨), (olagligt dock) som en politisk opposition till Nationalistpartiet, som var för Taiwans självständighet, och 1987 upphörde undantagstillstånd och folk tilläts resa till Kina för första gången sedan 1949. Chiang avled 1988 och ett år senare upphävdes förbudet mot politiska partier. Lee övertog rollen som Taiwans president och partiordförande efter Chiangs död.

Semi-officiella samtal startade mellan fastland Kinas *Association for Relations Across the Taiwan Straits* (海峽兩岸關係協會) och Taiwans *Straits Exchange Foundation* (海峽交流基金會), och det gjordes en överenskommelse 1992, 九二共識, att både Kina och Taiwan tillhör ett Kina men har olika tolkningar om betydelsen av detta. Lee fortsatte med reformer för demokrati, och 1996 års presidentval var det första direkta valet på Taiwan. Under 90-talet började Lee glida ifrån ett-Kina principen mot ett främjande av Taiwans självständighet. I kombination med hans besök i USA 1995, gjorde detta relationen över sundet ansträngd och inför valet 1996 sköt Beijing missiler runt Taiwan, men det taiwanesiska folket avskräcktes inte och Lee vann. Lee kom senare att använda ”special state-to-state” (國家與國家, 至少是特殊的國與國的關係) som en förklaring av Kinas och Taiwan relation, samt ”två länder teorin” (兩國論) som från Taiwans håll syftade på att fastlands-Kina och Taiwan är två

suveräna, självständiga länder. Dessa uttalanden retade Beijing och ledde till att samtalen upphörde. Beijings krav för att återuppta samtal är att Taiwan erkänner ett-Kina principen, samt att de accepterar 1992 års gemensamma förståelse.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att kritiskt redogöra för relationen mellan Taiwan och Kina, den så kallade "cross-strait relation", relationen över sundet (台灣海峽兩岸關係). Jag har valt att koncentrera mig på Chen Shui-bians (陳水扁) tid som Taiwans president, åren 2000-2008. Chen tillhör det Demokratiska Progressiva Partiet (DDP), som sedan slutet av 1980-talet varit det oppositionella partiet till Nationalistpartiet (KMT). DDP är även det parti som representerar ett främjande av Taiwans självständighet. År 2000 vann Chen och DDP överraskande och uppsatsen undersöker relationen över sundet från denna tidpunkt fram till årsskiftet 2007/2008.

1. När Chen blev vald till president, förändrades då den redan stillastående relationen till Beijing?
2. Hur har relationen över sundet utvecklats under Chens styre?
3. Hur har Beijing reagerat på att Chen är för Taiwans självständighet?

1.3 Metod och material

Eftersom uppsatsen är en redogörelse av Chens tid som president, är det en kronologisk skildring från att Chen blev vald till Taiwans president fram tills årsskiftet 2007/2008. Under dessa närmare åtta år har det självklart inträffat mycket i relationen över sundet, och jag har valt att inrikta mig på de händelser som fått mest uppmärksamhet i massmedia världen över. I redogörelsen av Taiwan och Kinas relation har jag främst använt mig av presskonferenser från Beijings *Taiwan Affairs Office* (国务院台湾事务办公室), samt kinesiska statens nyhetsbyrå *Xinhua* (新华通讯社).

Även nyhetsartiklar från amerikanska *NY Times* och engelska *The Guardian*, samt artiklar från tidskrifter såsom *The Economist*, *Business Week* och *Business Asia*.

Kapitel 2. Vägen till makten

2.1 Chen Shui-bians väg till toppen

Chen Shui-bian, även kallad A-bian (阿扁), föddes 1951 i södra Taiwan där han växte upp i en fattig jordbrukarfamilj. Han studerade juridik på *National Taiwan University* (國立臺灣大學) i Taipei. Efter examen blev Chen delägare i en advokatbyrå, och i början av 1980-talet blev han inblandad i politiken när han försvarade en grupp av ledare som var för Taiwans självständighet, i den tidigare nämnda Kaohsiung-incidenten. Chen förlorade fallet, men de personer han hade försvarat och deras jurister blev stommen i den demokratiska oppositionen på Taiwan. 1985 blev hans fru, Wu Shu-chen (吳淑珍), paralyserad i en olycka som av många troddes vara ett mordförsök på Chen. Året därpå blev han fängslad i åtta månader efter att ha förlorat ett förtalsmål mot det styrande Nationalistpartiet. Men han avskräcktes inte från politiken, och blev kommunalråd i Taipei, och efter Demokratiska Progressiva Partiets grundande 1986, även Taipeis borgmästare i fyra år fram tills 1998.¹

2.2 Valkampanj

Kandidaterna i 2000 års presidentval bestod i huvudsak av Chen Shui-bian från Demokratiska Progressiva Partiet, Lien Chan (連戰) från Nationalistpartiet och James Chu-yu Soong (宋楚瑜) som kandiderade självständigt. Kandidaterna hade en sak gemensamt; de vägrade alla acceptera det kinesiska kommunistpartiets policy med namnet ”ett land, två system” (一国两制), som tidigare införts i Hong Kong och Macau. Policyn innebär att Taiwan accepterar att landet är en del av Kina, men har sitt eget ekonomiska och politiska system. För alla tre kandidaterna var relationen över sundet en viktig valfråga, men väljarna var rädda för en konflikt med Beijing och siffror visade på en önskan om att bevara status quo.² Chen sa att han kan tänka sig att inkludera ett-Kina principen i samtal med Beijing, men hävdade samtidigt att Taiwan redan är en självständig stat.³ Alla kandidaterna tonade ner frågan om självständighet, men speciellt Chen. Han bar rollen som självständighetsledaren på grund av sina tidigare radikala åsikter om självständighet och separation från Kina.

---

¹ 總統傳略 www.president.gov.tw/1_president/subject-pres.html, BBC Profile: Chen Shui-bian, 3/11 2006

² John F. Copper, (Ed). *Taiwan in Troubled Times*, Singapore, s. 22

³ Taiwan candidates snuggle up to China, *The Guardian*, 2/2 2000

Chen ville ha ”normalisering av relationen” och sluta med nuvarande presidenten Lee Teng-huis policy ”gå sakta framåt, var tålmodig” (戒急用忍).⁴ Chen lovade att om han blev vald att han inte skulle proklamera självständighet, i så fall endast om Kina hotade med invasion, men kandiderade med slogan ”länge leve Taiwans självständighet !” (”台獨萬歲”).⁵

Chen lovade även att inte hålla en folkomröstning om Taiwans självständighet om han vann valet, men sa samtidigt att han stödde det taiwanesiska folkets rätt till självbestämmande.

Soong föreslog ett icke-aggressionsavtal med Kina på 30 år, ett ”quasi-internationellt” arrangemang liknande EU. Lien tog avstånd från president Lees tidigare uttalande ”stat-till-stat” som han använde som en förklaring till Taiwan och Kinas relation 1999.⁶

2.3 Beijings påverkan av valet

Inför presidentvalet i mars 2000, lovade Chen att förbättra relationen med Beijing om han blev vald, men kommunistpartiet hoppades samtidigt på att en annan ledare skulle vinna valet. I ett försök till att påverka valresultatet, publicerade Beijing i februari en Vitbok med titeln ”*The One-China Principle and the Taiwan Issue*”⁷ (一个中国的原则与台湾问题), som ansågs vara det starkaste uttalade hotet från Folkrepubliken på länge. I Vitboken står det att fredliga medel är att föredra för utvecklingen av relationen över sundet, men att Beijing hotar med att bruka militärmakt mot Taiwan om regimen där inte går med på samtal om ett enande i framtiden.⁸

*”While carrying out the policy of peaceful reunification, the Chinese government always makes it clear that the means used to solve the Taiwan issue is a matter of China’s internal affairs, and China is under no obligation to commit itself to rule out the use of force”.*⁹

中国政府在实行和平统一方针的同时始终表明，以何种方式解决台湾问题是中国的内政，并无义务承诺放弃使用武力。¹⁰

---

⁴ Cooper. (Ed)., s. 22

⁵ ibid. s 53

⁶ Taiwan candidates snuggle up to China, The Guardian, 2/2 2000

⁷ Taiwan Affairs Office and the Information Office of the State Council

⁸ China threatens to attack Taiwan, The Guardian, 22/2 2000

⁹ ”The One-China Principle and the Taiwan Issue”, The New York Times, 21/2 2000

¹⁰ 二、一个中国原则是实现和平统一的基础和前提, www.china.org

*If Taiwan denies the One-China principle and tries to separate Taiwan from the territory of China, the premise and basis for peaceful reunification will cease to exist.*¹¹

如果否认一个中国原则，图谋将台湾从中国领土中分割出去，那就使和平统一的前提和基础不复存在。¹²

Tidigare hade Taiwan fått motta hot från Beijing utifall att Taiwan skulle invaderas av utländsk makt eller proklamera självständighet. Men nu skärptes hotet till att om Taiwan på obestämd tid inte går med på samtal om ett enande på Beijings villkor. Det fanns ingen deadline men Vitboken ansågs som ett försök att påverka de taiwanesiska väljarna. Tidigare hot har riktats mot president Lee Teng-hui, sedan han använt ”stat-till-stat” i relationen mellan Kina och Taiwan. Han omnämns i Vitboken som en sabotör av stabiliteten över sundet, och som bråkmakare.

Kinas dåvarande premiärminister, Zhu Rongji (朱鎔基), gjorde ett sista försök till att påverka de taiwanesiska väljarna två dagar innan valet. I en tv-sänd presskonferens som dominerades av Taiwanfrågan, sa han att ”We advise all the people of Taiwan not to just act on impulse, otherwise, I’m afraid you won’t have another opportunity to regret”. Zhu sa även att ett val av en president som sade sig förespråka självständighet ”may trigger a war between the two sides of the Taiwan strait”. Zhu sade att Kinas folk kommer att ”use their blood and even sacrifice their lives to defend the unity of the motherland...”.¹³ ”No matter who comes into power in Taiwan, Taiwan will never be allowed to be independent. This is our bottom line and the will of 1.25 bn Chinese people”.¹⁴ Zhu vägrade svara på frågor efter presskonferensen, men upprepade att Kina inte räds kriget, om det nu skulle bryta ut. Han avfärdade utländska experter som menade att kinesiska militär saknar kapacitet att invadera Taiwan: ”They do not know the history of China and that the Chinese people will use all their blood to defend the unity of the Chinese nation”.¹⁵ Chens svar var att Kina ”ägnar sig åt terrorism”.¹⁶

---

¹¹”The One-China Principle and the Taiwan Issue”, The New York Times, 21/2 2000

¹² 三、中国政府坚决捍卫一个中国原则, www.china.org

¹³ China warns Taiwan not to trigger war, The Guardian, 16/3 2000

¹⁴ Beijing says Taiwan election could hold seeds of war, The New York Times, 16/3 2000

¹⁵ ibid.

¹⁶ Copper. (Ed)., s. 23

2.4 Seger

Chen vann presidentvalet med 39.3 % av rösterna och sa: "The Taiwan people have overcome darkness and fear and have used our sacred vote to defend democracy".¹⁷ Han nämnde inte självständighet i vinnartalet, och lovade att arbeta för att möjliggöra direkt handel med Kina (handeln går via Hong Kong) och bjöd in Beijings ledare att besöka ön, eller att mötas på neutral mark. Men han insisterade på att Taiwan inte hade för avsikt att bli ytterligare ett Hong Kong eller Macau, genom att acceptera "ett land, två system" policyn. I samma tal använde Chen frasen: "You have all stood up. Taiwan has stood up!", som Mao Zedong (毛泽东) hade gjort bruk av efter Chiang Kai-sheks nederlag i inbördeskriget mot kommunisterna vid slutet av 1940-talet.¹⁸ I och med detta andra direkta president- och vice-presidentval, bröts KMT:s mer än 50-åriga styre på Taiwan. Många ansåg Chens vinst som ett slag för Taiwans demokratisering. Han tillhörde den 4:e generationens ledare i det moderna Kina. Den 1: generationen bestod av Chiang Kai-shek och Mao Zedong, 2:a generationen av Chiang Ching-kuo och Deng Xiaoping (邓小平), och den 3:dje generationen av Lee Teng-hui och Jiang Zemin (江泽民).

2.5 Efter valet

Chen menade att samtal kunde genomföras om ett-Kina principen så länge det inte bara var en princip, utan ett underlag för diskussion, och även så länge Taiwan och Kina ses som jämlikar. Jiang Zemin menade att ett-Kina principen måste erkännas först, och sen kan allt diskuteras. Chen erbjöd utbytesbesök med kinesiska ledare, att arbeta på direkt handel och undvika provokativa uttalanden.¹⁹ Från Beijings håll svarade man inte på dessa overtyrer utan talade i stället om att man var beredd att vänta upp till 20 år innan man insisterade på ett återförenande. Detta uttalande sammanföll med Lees avgång som KMT:s ordförande.²⁰ Beijing menade att ett accepterande av ett-Kina principen skulle betyda att det taiwanesiska folket kunde ta del av moderlandets status i det internationella samhället, samt ge ändlöst hopp och möjligheter.

Beijing ansåg att ju tidigare Chen accepterade ett-Kina principen, desto mer stabilitet skulle det bli i relationen över sundet. De sa även att om han verkligen värnar om de 23 miljoner

---

¹⁷ Taiwan's voters defy Beijing, The Guardian, 19/3 2000

¹⁸ ibid.

¹⁹ What now for Beijing and Taipei?, The New York Times, 21/3 2000

²⁰ Beijing puts off 'one China' showdown with Taiwan, The Guardian, 25/3 2000

invånarna på Taiwan, och fred och stabilitet i Asien, borde han inte tveka utan acceptera ett-Kina principen så fort som möjligt. Chen borde dessutom acceptera snabbt för att skydda landets suveränitet, territoriella integritet och folkets intressen, och för att inte låta utländska ”anti-Kina” makter ta fördel av spänningarna över sundet.

Om inte Taiwan erkänner ett-Kina principen kommer resultatet inte bli fred utan missöde, inte harmoni utan konflikt, inte good will utan fiendskap.

”但是如果不承认一个中国的原则、不承认台湾是中国的一部分，那么结果就不是和平，而是引向灾难；不是和谐，而是冲突；不是善意，而是敌意。”²¹

Beijing sa även att om Taiwans separatistiska makter proklamerar självständighet, och inkluderar Lee Teng-huis ”två länder-teorin” i konstitutionen, kommer de använda liv och blod för att skydda landet.

”如果台湾分裂势力公开宣布“台湾独立”、把“两国论”“入宪”，我们将用生命和鲜血来维护国家的主权和领土完整。”²²

Även om Chen tonat ner sina självständighets policies, hade inte hans vice-president Hsiu-lien Annette Lu (呂秀蓮) gjort det. Hon lyckades förarga Beijing när hon sa att Taiwan redan är en självständig stat. Hon menade att de är nära grannar geografiskt men historiskt knappt avlägsna släktingar. Lu har kallats ”galning som kan orsaka katastrof för Taiwan”,²³ samt ”nationens avskum”.²⁴

Det drogs en tydlig linje mellan Chen och Lu, och Chen fick erkännande i *Folkets Dagblad* som skrev att han: ”På senaste tiden gjort gester mot att förbättra relationen över sundet”.²⁵

USA:s president Bill Clinton utfärdade ett officiellt uttalande, och gratulerade Chen. Clinton sa att valet demonstrerade Taiwans demokrati, men bekräftade på nytt USA:s ståndpunkt om ett-Kina principen. Detta var första gången en amerikansk president officiellt gratulerade en vinnare i ett val, i ett land om inte USA officiellt erkänner.²⁶

Chens svårigheter nu var en delad regering med KMT:s fortsatta majoritet i den lagstiftande församlingen (立法院). Kinas aggressiva politik mot Taiwan hade misslyckats, men vissa

---

²¹ 台湾新领导人越早承认一个中国原则越能给两岸关系稳定发展带来契机, Taiwan Affairs Office, 27/4 2000

²² ibid.

²³ China turns up heat on Taiwan, The Guardian, 12/4 2000

²⁴ Beijing retracts its war threat against Taiwan, The Guardian, 28/4 2000

²⁵ Beijing offers olive branch to Taiwan's new leader, The Guardian, 19/5 2000

²⁶ Copper, (Ed)., s. 62

menade att den nya presidenten Chen inte kunde vara värre än förra presidenten Lee, och att Chen hade tonat ner sin självständighetspolitik.

Samtidigt behövde Kina USA:s stöd, eftersom Beijing ville gå med i *World Trade Organization* (WTO) och kandidera för de *Olympiska spelen* (OS) 2008. Så Beijing beslöt sig för att vänta och iaktta (听其言、观其行 澁), och att inte ha direkta band med Chen så länge han inte accepterade ett-Kina principen. Kina varnade även andra länder för att etablera diplomatiska relationer med Taiwan.

2.6 Installationstal

Den 20 maj 2000 höll Chen sitt installationstal som Taiwans president. Han sa att resultatet i det här presidentvalet inte bara hade betydelse för ett politiskt parti, utan var en seger för folket och demokratin, tillsammans hade de överträffat rädsla, hot och förtryck.

*”Taiwan stands up, demonstrating a firmness of purpose and faith in democracy. Taiwan stands up, representing the self-confidence of the people and the dignity of the country. Taiwan stands up, symbolizing the quest for hope and the realization of dreams.”*²⁷

台灣站起來，展現著理性的堅持和民主的信仰。

台灣站起來，代表著人民的自信和國家的尊嚴。

台灣站起來，象徵著希望的追求和夢想的實現。²⁸

Chen sa att så länge kommunistpartiet i Beijing inte hade för avsikt att bruka militärmakt mot Taiwan så lovade han att inte proklamera självständighet, att inte byta namn på landet, att inte trycka på för att inkludera det så kallade ”stat-till-stat” i konstitutionen, och att inte befordra en folkomröstning om självständighet eller ett enande.

Han lovade dessutom att inte avskaffa *National Unification Council* (國家統一委員會) eller *National Unification Guidelines* (國家統一綱領). Detta löfte kallas för Chens ”Five Noes” (五不) eller ”Four Noes, One Without” (四不一沒有).

---

²⁷ Maria Cheng, *Constructing a new political spectacle: tactics of Chen Shui-bian’s 2000 and 2004 Inaugural speeches*, Discourse Society, 2006

²⁸ 中華民國第十任總統、副總統就職慶祝大會, www.president.gov.tw

因此，只要中共無意對台動武，本人保證在任期之內，不會宣佈獨立，不會更改國號，不會推動兩國論入憲，不會推動改變現狀的統獨公投，也沒有廢除國統綱領與國統會的問題。²⁹

Beijing uppmärksammade att Chen undvek ett-Kina principen, och ansåg att hans ”good-will” saknade ärlighet. Enligt Beijing är ett-Kina principen basen för fred och stabilitet, och att det internationella samhället erkänner principen, och anser att Taiwan är en del av kinesiskt territorium.³⁰

Kapitel 3. Turbulenta tider

Under 1990-talet startade samtal med semi-officiella representanter mellan Taipei och Beijing men samtalen avslutades 1999 när dåvarande president Lee Teng-hui använde uttrycket ”stat-till-stat” som en beskrivning av relationen över sundet. Men några månader efter att Chen Shui-bian blev Taiwans president sa han att den taiwanesiska regimen kunde gå med på Beijings ett-Kina princip, men att de båda sidorna förbehöll sig rätten att tolka frasen på olika sätt.³¹

Beijings svar på Chens uttalande var som i vanlig ordning att Taiwan måste anta ett-Kina principen innan samtal kunde genomföras.

Beijing kritiserade Chen för att inte ha accepterat ett-Kina principen, samt förnekade 1992 års ”gemensamma överenskommelse” att ”båda sidor insisterar på ett-Kina principen” (“海峡两岸均坚持一个中国”) som då muntligt avtalades. Enligt Beijings *Taiwan Affairs Office* (国务院台湾事务办公室) sa Chen att han varken kunde anta ett-Kina principen eller acceptera 1992 års muntliga avtal, och menade att det var det kinesiska kommunistpartiet och Nationalistpartiets påhitt.

“根本没有两岸九二共识”，“我不可能接受”一个中国原则和“九二共识”。 “找不到白纸黑字的文件”，是“中共自创和强势定义”，是“在野党创造出来的名词”。³²

---

²⁹ *ibid.*

³⁰ 中共中央台办、国务院台办授权就两岸关系问题发表声明, Taiwan Affairs Office, 20/5 2000

³¹ Taiwanese leader hedges an overture to China, The New York Times, 29/6 2000

³² 从攻击与诬蔑“九二共识”看台湾当局及其领导人的本质, Taiwan Affairs Office

3.1 Taiwan-Kina-USA

Inför USA:s uppkommande vapenförsäljning till Taiwan, kolliderade ett amerikanskt spionplan med ett kinesiskt plan, vilket vände blickarna mot Kinas upprustning av militären, samt blev en påfrestning i Kinas och USA:s diplomatiska relation. Enligt USA hade Kina 300-400 missiler riktade mot Taiwan. George Bush sa: ”Det är viktigt att kineserna förstår att om det blir någon militärisk aktion, kommer vi att hjälpa Taiwan att försvara sig”.³³

Beijing kritiserade Bushs uttalande, och sa att Taiwan är ett inrikesproblem och att USA inte skulle lägga sig i. Beijing menade att USA:s inblandning av var ett brott mot Kinas suveränitet och hindrade Kinas fredliga enande. Beijing sa även att Kina aldrig viker sig för utländsk press och accepterar inte utländska hot.³⁴

Enligt *Taiwan Relations Act* från 1979 är Washington bundna att göra ett utlåtande varje år om möjlig vapenförsäljning till Taiwan, vilket Beijing anser bryter mot ett-Kina principen.³⁵ Bush beslöt att sälja vapen till Taiwan (men dock inte de mest avancerade) trots att det kunde öka spänningarna mellan Kina och USA. Washington sa att beslutet inte hade något att göra med att den amerikanska besättningen kvarhölls efter kollisionen med planen. ”Det enda övervägandet här var hotet som Taiwan står inför”.³⁶

Beijing utfärdade varningar mot Taiwan för sin ovilja att återförenas med Kina, och till Washington för att de sålt vapen till Taiwan. Taiwan Affairs Office i Beijing menade att Taiwan skulle använda vapnen offensivt och inte defensivt. Beijing uppmanade åter igen att om Taiwan ville skydda folket så borde de anta ett Kina principen och realisera ett enande. Beijing ansåg även att försäljningen bröt mot tidigare amerikanskt löfte att minska försäljning av vapen i vad som Beijing anser vara en kinesisk region.³⁷

Förutom den redan ansträngda relationen, tilläts Chen visum till mellanlandning, samt att stanna i USA några dagar. Vid samma tidpunkt besökte även Dalai Lama USA, vilket gjorde Beijing ännu mer förargade. Det kinesiska utrikesdepartementet sa om Chens besök: ”Den här handlingen bryter mot åtaganden som den amerikanska sidan har gjort”. Chens besök var inte ett officiellt besök, men enligt Beijing bröt USA mot tidigare åtaganden bara genom att tillåta honom på amerikansk mark.³⁸

---

³³ Collision with China: Missiles and Threats; China buildup puts Taiwan on edge, The New York Times, 8/4 2001

³⁴ Taiwan Affairs Office, presskonferens 27/4 2001

³⁵ Time for Bush to show his China hand, The Guardian, 21/4 2001

³⁶ Bush is offering Taiwan some arms but not the best, The New York Times, 24/4 2001

³⁷ Foes remain of two minds on 'One China', The New York Times, 28/4 2001

³⁸ Bush's visiting dignitaries anger China, The Guardian, 22/5 2001

Detta var Bushadministrationens första sammanstötning med Kina. Även om USA stöttade Taiwan genom vapenförsäljningen, stod de fast vid ett-Kina principen. Men den nya administrationen övergav Bill Clintons ”Three Noes” princip; att inte stödja Taiwans självständighet, att inte erkänna en separat taiwanesisk regim, och att inte stödja Taiwans medlemskap i internationella organisationer.³⁹

3.2 Val i den lagstiftande församlingen

Inför valet i den lagstiftande församlingen i december 2001 sa Chen att han skulle försöka öka handel och investeringar med fastlandet, och restriktioner om direkt investering på fastlandet upphävdes senare. Kina hade länge försökt få Taiwan att bryta förbudet på direkt handel- och transportförbindelse, men insisterar på att Taiwan först skulle erkänna ett-Kina principen.⁴⁰ Vissa menade att direkt investering på fastlandet var ett stort steg framåt i relationen över sundet, medan kritiker ansåg att det kunde göra Taiwan beroende av Kina. ”Ingen brådska, ha tålamod” policyn som representerade den förra regimen under president Lee, blev ersatt med ”aggressivt öppnande, effektivt management”.⁴¹ (积极开放、有效管理). Demokratiska Progressiva Partiet vann valet i den lagstiftande församlingen och tog över Nationalistpartiets roll som största politiska parti.⁴² Chens först år som president innebar Taiwans värsta ekonomiska situation på årtionden. Andra problem Chen stod inför var att KMT hindrade hans initiativ inom den lagstiftande församlingen, samt Beijings fortsatta vägran till samtal.⁴³

3.3 ”En sida, ett land”, ”一~~邊~~一~~國~~”

I augusti 2002 var Chen nära till att proklamera självständighet, i alla fall det närmaste han varit under sina två år som Taiwans president när han sa att Kina och Taiwan är varsitt land på var sin sida om sundet.

”台湾是主权独立的国家”，“台湾与大陆，一边一国，要分清楚”。⁴⁴

Chen fick motta kritik både från Beijing och de oppositionella partierna på Taiwan, speciellt från James Soong och hans nya parti *Folkets Första Parti* (親民黨).

---

³⁹ Bush’s new brief on Beijing, The Guardian, 13/4 2001

⁴⁰ Taiwan urged to improve links with China, The Guardian, 27/8 2001

⁴¹ Taiwan lifts restrictions on investment in China, The New York Times, 8/11 2001

⁴² Nationalists are routed in Taiwan legislative election, The New York Times, 2/12 2001

⁴³ Why Chen may build new bridges to China, Business Week, 10/9 2001

⁴⁴ 一边一国论, 3/8 2002, Xinhua

De ansåg att Chen bröt löftena från ”四不一沒有” i installationstalet från 2000, och att han öppet provocerade ett-Kina principen. Annan kritik var även att uttalandet liknade Lee Teng-huis ”två länder-teorin”.

Chen stöttade självständighetsmakterna inom DPP, och ville att den lagstiftande församlingen skulle auktorisera en folkomröstning om Taiwans självständighet. Han uppmuntrade folket att allvarligt tänka över att godkänna en lagstiftning om folkomröstning, vilket han sa är en mänsklig rättighet.⁴⁵

Det spekulerades om varför Chen valde den här tidpunkten till att ta upp den känsliga frågan om Taiwans självständighet. Om det berodde på att hans politik mot Beijing inte resulterade i samtal om relationen över sundet, eller för att påminna Jiang Zemin inför hans uppkommande USA besök att Taiwanfrågan fortfarande är ett hett ämne.⁴⁶ Många ansåg att han utnyttjade att Beijing var upptagna med den stundande *National Congress of the Communist Party of China* (中国共产党全国代表大会), samt Taiwans starka stöd från Bushadministrationen.

Taiwan Affairs Office sa att Chen ledde Taiwan mot en katastrof. I ett försök att tona ner och stilla den oroliga aktiemarknaden sa Taipei att Chen endast konstaterade fakta eftersom Taiwan redan är verkningsfullt självständigt.⁴⁷

Detta var andra gången Chen retade upp Beijing på kort tid, tidigare hade han sagt att folket skulle ”gå vår egen taiwanesiska väg för att hitta Taiwans framtid”.⁴⁸

3.4 Ny konstitution

Några månader innan presidentvalet 2004 förklarade Chen att reformera Taiwans konstitution var en av hans huvudpunkter i sin valkampanj. Reformen innehöll förslag om att ändra namnet Republiken Kina till Republiken Taiwan, förkasta Beijings ”ett land, två system”, samt att utfärda en tidsplan för en folkomröstning och revision av konstitutionen.

Chen ville att den nya konstitutionen skulle vara färdigställd i december 2006, och träda i kraft 20 maj 2008.⁴⁹ Detta datum skulle förhoppningsvis vara Chens sista dag som president, om han vann omvalet detta år.

Beijing sa att Taiwan medvetet använde en folkomröstning för att utmana ett-Kina principen, och bevisade att Chens ”四不一沒有” som han pratade om i installationstalet 2000 var en

---

⁴⁵ ibid.

⁴⁶ Taiwan in the firing line, The Guardian, 6/8 2002

⁴⁷ Independence call by Taiwan risks war. Warns China, The Guardian, 6/8 2002

⁴⁸ Defying China, Taiwan leader backs a vote on sovereignty, The New York Times, 4/8 2002

⁴⁹ China ratchets up threats before Taiwan's elections, The Guardian, 20/11 2003

lögn. Chen lovade då att han inte skulle hålla folkomröstning om självständighet eller ett enande, samt att inte införa ”två länder-teorin” i konstitutionen.⁵⁰

Beijings hotfulla reaktion lød: ”If the Taiwan authorities collude with forces to openly engage in pro-independence activities and challenge the mainland and the one-China principal, the use of force may become unavoidable”. ”Taiwans självständighet betyder krig”.⁵¹

Lagförslaget godkändes i den lagstiftande församlingen, men ändrades så att även Nationalistpartiet och Folkets Första Parti stöttade det.⁵²

Lagförslaget innebar att en omröstning om konstitutionella reformer kunde genomföras, och utifall Kina attackerar eller annat hot inträffar mot Taiwans säkerhet kunde en ”skydds” omröstning om självständighet även genomföras. Omröstning om självständighet och att ändra Taiwans namn var borttaget ur lagförslaget. Chen sa: ”Om vi väntar till kommunisterna attackerar, kommer det att vara för sent”.⁵³

Nästa steg för Chen var ett förslag om en folkomröstning som innefattade att Kina skulle ta bort de missiler som är riktade mot Taiwan från fastlandet, och att Beijing tar tillbaka hotet om att bruka våld. Chen ville hålla folkomröstningen på samma dag som presidentvalet.

Frågan lød: ”Om fastlands Kina vägrar att avlägsna sina missiler som är riktade mot Taiwan och vägrar att öppet avstå från att bruka våld mot oss, skulle du samtycka till att statsledningen införskaffar mer avancerade anti-missil vapen för att stärka Taiwans självförsvarsförmåga?”.⁵⁴

Chen kritiserades för att riskera Taiwans säkerhet i ett försök att vinna röster i det kommande valet. Nationalistpartiets ordförande, Lien Chan, hakade snabbt på kritiken. Den lagstiftande församlingen godkände ett lagförslaget som till stor del var skrivet av Nationalistpartiet, och som hindrade den sittande presidenten att hålla folkomröstningar förutom när Taiwans säkerhet är hotad.⁵⁵

Detta sammanföll med premiärminister Wen Jiabaos (温家宝) besök i USA, vilket var det första besöket av en högre tjänsteman från den nya regimen i Beijing med Hu Jintao (胡锦涛) som president. USA varnade Taiwan om att ta steg mot självständighet, och även om att hålla en folkomröstning.

---

⁵⁰ Taiwan Affairs Office, presskonferens 12/11 2003

⁵¹ China ratchets up threats before Taiwan’s elections, The Guardian, 20/11 2003

⁵² Beijing softens stance against Taiwanese law, The Guardian, 29/11 2003

⁵³ Taiwan to vote on sovereignty, The Guardian, 1/12 2003

⁵⁴ Taiwan’s leader tones down referendum opposed by Beijing, The New York Times, 17/1 2004

⁵⁵ Running for re-election, Taiwan leader takes on China, The New York Times, 6/12 2003

Tidigare hade Bush sagt att han ”skulle göra vad som helst” för att hjälpa Taiwan att försvara sig, men även att USA stödjer ett-Kina principen.⁵⁶ Nu var Bush i behov av en god relation med Beijing, på grund av Nord Korea-frågan och ländernas handelsavtal.

Bush: ”Vi motsätter oss ensidiga avtal av antingen Kina eller Taiwan som ändrar status quo. Och de kommentarer och händelser som sades av Taiwans ledare indikerar på att han kanske är villig att ta ensidiga beslut som ändrar status quo, vilket vi motsätter oss.”⁵⁷

3.5 Presidentvalet 2004

Beijing hotade inte Taiwan inför valet, som de gjorde både 1996 och 2000. Men de sa att folkomröstningen som inföll på samma dag som valet ”threatened stability in the Taiwan Strait region”, vilket även USA, EU, Frankrike och Japan påpekat.⁵⁸

Dagen innan valet blev Chen och vice-presidenten Annette Lu beskjutna och skadade under en presidentkampanj i södra Taiwan.

Chen vann valet med endast 0.2 % (ca 30000 röster utav 13 miljoner). Men de båda folkomröstningarna godkändes inte, eftersom mer än 50 % av väljarna valde att inte rösta.⁵⁹ Efter att Chen vann presidentvalet startade konspirationsteorier; att det var Chen själv som arrangerat mordförsöket för att vinna röster, eller att det var kineserna. Att det inte fanns filmat material eller misstänkta till dådet, ökade misstron mot Chen.

Oppositionen med Lien i spetsen, beordrade en omräkning av rösterna och protester utbröts. Beijing menade att Chen under sina fyra år som president, från början till slut visade på handlingar mot Taiwans självständighet. Hans insisterande på att Taiwan är ett suveränt, självständigt land kan ha katastrofala följder, både för relationen över sundet samt för stabiliteten i Östasien.⁶⁰

Inför Chens installationstal ville Beijing försäkra sig om att Chen inte skulle använda talet till att främja Taiwans självständighet, och sa att Taiwan ledare skulle ”meet their own destruction by playing with fire”.⁶¹

Chen sa att Taiwan och Kina borde försöka lösa sina oenigheter, och komma upp med ett nytt tänkesätt för att övervinna sina problem. Han lovade även att en reform av konstitutionen inte skulle innebära förändringar av suveräniteten eller självständigheten.

---

⁵⁶ U.S. asks Taiwan to avoid a vote provoking China, The New York Times, 9/12 2003

⁵⁷ ibid.

⁵⁸ Devil may care; China and Taiwan, The Economist, 20/3 2004

⁵⁹ The Strait widens; Taiwan, The Economist, 27/3 2004

⁶⁰ Taiwan Affairs Office, Presskonferens 14/4 2004

⁶¹ Chen redux; Taiwan and China, The Economist, 22/5 2004

”Unite Taiwan, stabilize cross-Strait relations, seek social harmony and reinvigorate the economy. These are the earnest hopes and the pre-eminent mission of my new administration”.⁶²

”團結台灣，穩定兩岸，安定社會，繁榮經濟，些都是當前人民殷切的期待，也是政府未來施政的首要。”⁶³

Gällande relationen över sundet, försökte Chen vara både USA och Beijing till lags. Han upprepade inte det laddade ”en sida, ett land”, och förnekade inte ett enande med fastlandet så länge det godkänns av en taiwanesisk majoritet. Han nämnde de ekonomiska förbättringarna som genomförts över sundet, och pratade om att etablera direkta luft- och sjö förbindelser.⁶⁴ Men detta imponerade inte på Beijing som kritiserade Chen för att han vägrade acceptera ett-Kina principen. De kritiserade även Chen för att hela talet bestod av ”Taiwans status som ett självständigt land”, och Beijing ansåg att detta visade på att Chen inte övergivit tankar om utbrytningen från Kina, eller att han genuint ville förbättra relationen över sundet.⁶⁵

”I am fully aware that consensus has yet to be reached in issues related to national sovereignty, territory and the subject of unification/independence; therefore, let me explicitly propose that these particular issues be excluded from the present constitutional re-engineering project”.⁶⁶

”基於相同的，責任與承諾，蔣阿扁也深切瞭解，涉及國家主權，領土及統獨的議題，目前在台灣社會尚未形成絕大多數的共識，所以個人明確的建議這些議題不宜在此次憲改的範圍之內。”⁶⁷

Kinesiska media skrev ”Chen Shui-bian’s speech cannot cover up the true intent of Taiwan independence”.⁶⁸ ”Taiwan scholars pointed out that one cannot see any genuine goodwill to improve cross-strait relations in Chen Shui-bian’s speech. He was just playing with words, while at the same time sticking to his ”Taiwan independence” position. There will be crisis in cross-strait relations in the next four years”.⁶⁹

---

⁶² Chen’s speech reaches out to foes, BBC, 20/5 2004

⁶³ 中華民國第十一任總統副總統就職慶祝大會, www.president.gov.tw

⁶⁴ China-Taiwan relations after Chen’s Inauguration: Toward a hands-on role for the US?, China Brief, 27/5 2004, s. 5-7

⁶⁵ Taiwan Affairs Office, Presskonferens 24/5 2004

⁶⁶ China-Taiwan relations after Chen’s Inauguration: Toward a hands-on role for the US?, China Brief, 27/5 2004, s. 5-7

⁶⁷ 中華民國第十一任總統副總統就職慶祝大會, www.president.gov.tw

⁶⁸ Mixed responses to Chen’s address, BBC, 21/5 2004

⁶⁹ Press divided on Chen speech, BBC, 21/5 2004

Experter i Beijing på Taiwanfrågan sa att Chen var en ”bomb som skulle explodera när som helst”, och var rädda för att Chen skulle skynda på sina separatistiska taktiker efter valet i folkförsamlingen i december.⁷⁰

I valet den lagstiftande församlingen förlorade Chens DPP mot KMT, och Chen avgick som ordförande för partiet. Chens kampanj inför valet innehöll förslag om att gå med i FN med namnet Taiwan istället för Republiken Kina och att taiwanesiska statskontrollerade företag skulle använda Taiwan istället för Kina i företagsnamnen. Och åter igen tog han upp förslaget om en ny konstitution som skulle godkännas i en folkomröstning 2006.⁷¹

Kapitel 4. Anti-utbrytarlagen 反分裂国家法

4.1 Bakgrund till lagen

När president Hu Jintao tillträdde 2003 som Folkrepubliken Kinas president hade Taiwan förhoppningar om en mjukare politik från Beijing. Taiwan hoppades att Hu skulle vara mer tillmötesgående än Jiang Zemin gällande samtal om relationen över sundet.⁷² Hu blev Kinas militärledare i slutet av 2004, och under *Nationella folkkongressen* (全国人民代表大会) i mars 2005 sa han i ett tal till delegaterna att Kina aldrig skulle tillåta Taiwans självständighet. Han sa att han var villig att öppna en dialog med Chen Shui-bian, men bara så länge Chen antog ett-Kina principen, vilket Chen tidigare nekat till. ”Oavsett vem han är och vilket politiskt parti det är, och oavsett vad de har sagt eller gjort tidigare, är vi villiga att prata med dem om att utveckla relationen över sundet och främja fredlig återförening så länge de erkänner ett-Kina principen”.⁷³

Om *Anti-utbrytarlagen* (反分裂国家法) skulle godkännas av folkkongressen skulle lagen komma att ge Beijing juridisk och militärisk rätt att invadera Taiwan om regimen tar steg mot självständighet. Beijing menade att lagen inte kommer att förstöra de framsteg som

---

⁷⁰ At arms length: China’s move to further isolate Tawian, China Brief, 27/5 2004, s. 4-5

⁷¹ Not so fast, Mr Chen; Taiwan, The Economist, 18/12 2004

⁷² So much for China’s ”Great Healer”, Business Week, 24/1 2005

⁷³ China leader mixes rhetoric on Taiwan, The New York Times, 5/3 2005

genomförts i relationen över sundet hittills. Tonen dem emellan hade blivit mer försonlig, och det första direkta charterflyget hade tillåtits.⁷⁴

Men Taiwan befarade att Beijing skulle använda lagen till att rättfärdiga ett militärt agerande.⁷⁵ Ytterligare oro uppkom när Beijing avslöjade att försvarsmaktens budget skulle höjas med 12.6% under 2005.⁷⁶ Den kinesiska armén (Kinesiska Folkets Befrielsearmé, 中国人民解放军) är världens största med 2,5 miljoner soldater, och Kina har mer än 700 missiler riktade mot Taiwan.⁷⁷

Även USA och Japan uttryckte oro över lagen, och i ett gemensamt uttalande nämnde de Taiwans strategiska betydelse i regionen. Detta medförde protester från Beijing som alltid betraktat Taiwan som en inhemsk angelägenhet. USA och Japan ansåg att om Beijing antog Anti-utbrytarlagen skulle spänningarna i området att öka.⁷⁸

Kinas premiärminister Wen Jiabao, lovade vid öppnandet av Nationella folkkongressen att Taiwan aldrig kommer tillåtas ”att separeras från Kina under annat namn eller under några andra omständigheter.”

”Den här lagen representerar den allmänna viljan och den starka beslutsamheten hos hela det kinesiska folket att skydda landets enväldighet och territoriella integriteten”.⁷⁹

(”《反分裂国家法》。 。 。 同时也表明了全中国人民维护国家主权和领土完整，决不允许“台独”分裂势力以任何名义、任何方式把台湾从中国分裂出去的共同意志和坚定决心。”)⁸⁰

Wen uppmärksammade samtidigt de senaste förbättringarna i relationen över sundet:

”Vi kommer att göra vårt yttersta för att främja utvecklingen av relationen över sundet och landets fredliga återförening”.⁸¹ (”最近一个时期，台海紧张局势出现了某些缓和的迹象，这是两岸同胞共同努力的结果”。)⁸²

---

⁷⁴ China's barrier to independence infuriates Taiwan, The Guardian, 7/3 2005

⁷⁵ So much for China's "Great Healer", Business Week, 24/1 2005

⁷⁶ China's barrier to independence infuriates Taiwan, The Guardian, 7/3 2005

⁷⁷ Taiwan marches for freedom from China, The Guardian, 27/3

⁷⁸ Great wall of China, The Guardian, 24/2 2005

⁷⁹ China's barrier to independence infuriates Taiwan, The Guardian, 7/3 2005

⁸⁰ 全国人大反对美国众议院歪曲《反分裂国家法》立法宗旨, Xinhua, 18/3 2005

⁸¹ China's barrier to independence infuriates Taiwan, The Guardian, 7/3 2005

⁸² 全国人大反对美国众议院歪曲《反分裂国家法》立法宗旨, Xinhua, 18/3 2005

Hu upprättade fyra riktlinjer rörande utvecklingen av relationen över sundet:

第一，坚持一个中国原则决不动摇

第二，争取和平统一的努力决不放弃

第三，贯彻寄希望于台湾人民的方针决不改变

第四，反对“台独”分裂活动决不妥协。⁸³

Han underströk att fortsätta med implementeringen av ”fredligt enande, ett land två system” (和平统一、一国两制) och att utveckla den nuvarande relationen över sundet. Han betonade att Beijing aldrig skulle tolerera Taiwans självständighetsrörelse, eller Taiwans separatistiska makter att under något annat namn, eller på något sätt bryta sig ut från moderlandet.⁸⁴

4.2 Ratificering av lagen

Som väntat antogs Anti-utbrytarlagen av Kinas Nationella Folkkongress. Under mer än 50 år har folkkongressen aldrig röstat emot ett lagförslag. Wen Jiabao sa under en presskonferens att ”Taiwan är en inhemsk angelägenhet. Vi vill inte ha utländsk inblandning; vi är inte heller rädda för det”.⁸⁵ (”中国针对“台独”分裂势力进行立法是合情合理、天经地义的，任何外部势力不得干涉”).⁸⁶

Anti-utbrytarlagen består av 10 artiklar, och artikel 8 är den mest uppmärksammade och kontroversiella:

”I fall att ”Taiwan självständighets” utbrytarmakter kommer att under något namn eller på något sätt bryta sig ut från Kina, eller att större händelser medför Taiwans utbrytning från Kina, eller att möjligheten för en fredlig återförening skulle vara fullständigt uttömmande/förbrukade/utmattade, skall staten använda icke-fredliga medel och andra nödvändiga åtgärder för att skydda Kinas enväldighet och territoriella integritet. State council och Central Military Commission skall bestämma och utföra de icke-fredliga medlen och andra nödvändiga åtgärder som nämns i föregående paragraf och skall omgående rapportera till den standing committee av Nationella folkkongressen.”⁸⁷

---

⁸³ 胡锦涛提新形势下发展两岸关系四点意见, Xinhua, 4/3 2005

⁸⁴ ibid.

⁸⁵ China denies 'Taiwan' law is a 'war bill', The New York Times, 14/3 2005

⁸⁶ 全国人大反对美国众议院歪曲《反分裂国家法》立法宗旨, Xinhua, 18/3 2005

⁸⁷ Text of China's anti-secession law, BBC, 14/3 2005

4.3 Reaktionen på lagen

Lagen beskrevs som en provokation av USA⁸⁸, men som ett steg mot fredligt enande av Kina. Wen försvarade lagen var menad som en försäkran av fred, och inte att främja krig.

(”《反分裂国家法》是一部加强和推进两岸关系的法，是一部和平统一的法，而不是针对台湾人民的，也不是一部“战争法””).⁸⁹

USA drev igenom en resolution i representanthuset efter att Anti-utbrytarlagen ratificerades i Nationella Folkkongressen i Beijing, vilket förargade Beijing som ansåg att USA utan anledning kritiserade Beijing, och la sig i Kinas inrikespolitik. Beijing menade att resolutionen ignorerade fakta, och kritiserade att Kina ändrat Taiwans status quo.

(”美国国会众议院3月16日通过决议案，歪曲中国全国人大通过的《反分裂国家法》立法宗旨，对中国正当的立法行动进行无端指责，公然干涉中国内政。对此我们表示强烈不满和坚决反对。

美国众议院的决议不顾事实，反而指责中国改变台海现状，这完全是颠倒是非”).⁹⁰

Anti-utbrytarlagen ledde till en av de största protestmarscherna i Taiwans historia. President Chen medverkade i protesten men gav inget tal, eftersom han inte ville öka spänningarna ytterligare.

Grunden till lagen var Beijings oro när Chen först blev omvald som president 2004 och sedan troddes vinna och få kontroll i den lagstiftande församlingen senare samma år. Då troddes Chen ta steg mot självständighet.⁹¹

För Chens skull medförde lagen ett politiskt uppsving i Taiwan. Lagen bidrog även till att Taiwan blev en faktor i relationen mellan Kina och EU. EU:s planer på att lyfta det 16 år gamla vapenembargot sköts upp.

Anti-utbrytarlagen var det första initiativ från Beijing i relationen med Taiwan på årtionden.

---

⁸⁸ China leadet mixes rhetoric on Taiwan, The New York Times, 5/3 2005

⁸⁹ 温家宝:反分裂国家法是加强和推进两岸关系的法律, Xinhua, 14/3 2005

⁹⁰ 全国人大反对美国众议院歪曲《反分裂国家法》立法宗旨, Xinhua, 18/3 2005

⁹¹ Own goal; Taiwan, The Economist, 2/4 2005

Kapitel 5. Chens sista tid som president

5.1 National Unification Council (NUC)

National Unification Council (NUC 國家統一委員會) upprättades 1990 och följdes av samtal mellan Taipei och Beijing om relationen över sundet i början av 90-talet. Målet med organet var att råda presidenten på Taiwan hur Kina och Taiwan skulle återförenas. NUC var ett initiativ från Nationalistpartiet för att behaga Kina och för att lugna de inom partiet som var för ett enande med fastlandet, och som motsatte sig att partiet inte längre gjorde anspråk på att representera fastlandet. I organets *National Unification Guidelines* (國家統一綱領) stod det att ett återförenande skulle ske gradvis och bara gälla i ett demokratiskt och fritt Kina.⁹²

I Chens insatllationstal som president 2000 lovade han enligt ”Four Noes, One Without” att inte avskaffa National Unification Council eller dess riktlinjer. Men i början av 2006 bestämde Chen att organet NUC och dess riktlinjer skulle upphöra. Istället för att använda ordet ’avskaffa’ (废除), använde han ’upphöra att existera’ (終止).⁹³ Detta ordval var viktigt, och Taipei menade att Chen inte brutit mot löftena vid installationstalet, eftersom han inte hade avskaffat NUC, och eftersom Kina hade visat avsikt att använda militärmakt, både genom de missiler som är riktade mot Taiwan, samt Beijings Anti-utbrytningslag.⁹⁴ Upphörandet av organet hade ingen betydelse för den taiwanesiska regimens relation över sundet, NUC hade inte varit i bruk sedan före Chens tillträde som president och hade endast innehatt en symbolisk betydelse.⁹⁵

Kinas president, Hu Jintao, uttalade sig om upphörandet av NUC, och sa att det var en provokation från Taiwans håll, och ett farligt steg i riktningen mot Taiwans självständighet.

“ · · 際对国际社会普遍坚持的一个中国原则和台海和平稳定的严重挑衅，是在走向“台独”的道路上迈出的危险一步 “。⁹⁶

Både Chen och Demokratiska Progressiva Partiet hade sjunkit i popularitet den senaste tiden, speciellt efter förlusten i valet i den lagstiftande församlingen 2004. Chen blev dessutom

⁹² Chen raises the temperature, *Business Asia*, 6/3 2006, s. 6

⁹³ *ibid.* s. 7, A calibrated provocation; *Taiwan and China*, *The Economist*, 4/3 2006

⁹⁴ Taiwan’s leader defies Beijing’s warnings, *The New York Times*, 28/2 2006

⁹⁵ Chen raises the temperature, *Business Asia*, 6/3 2006 s. 6

⁹⁶ 胡锦涛指出:逆历史潮流而动的人逃脫不了失败命运, *Xinhua*, 28/2 2006

kritiserad av DPP för att inte ha framfört Taiwans intressen tillräckligt starkt inför kommande viktiga val; borgmästarvalet i Taipei och Kaohsiung, val i den lagstiftande församlingen 2007, samt presidentvalet 2008.⁹⁷

5.2 Korruptionsanklagelser

Ytterliggare nedgångar för Chen kom när KMT fick igenom ett förslag i den lagstiftande församlingen om en omröstning om att återkalla Chen (få honom avsatt som president). Grunderna till denna omröstning var att både hans svärson och Chens fru anklagades för korruption. Omröstningen ägde rum i juni och vid godkännande skulle en folkomröstning om Chens avgång hållas. Men omröstningen i den lagstiftande församlingen fick ingen majoritet för en sådan motion.⁹⁸ I september startades en kampanj om att få Chen avsatt och demonstranterna inledde en sittstrejk.

Oppositionen fortsatte att sätta hård press på Chen att avgå, och försökte åter med omröstningar för att få honom avsatt. Åklagare sa att de hade tillräckligt med bevis för att åtala Chen för korruption, men under taiwanesisk lag kan inte en president åtalas.⁹⁹

5.3 Medlemskap i FN

Precis som vid 2004 års presidentval, ville Chen nu införa en folkomröstning på samma dag som presidentvalet 2008. Den här gången var frågan om Taiwan skall ansöka om medlemskap i FN under namnet Taiwan, istället för Republiken Kina som de tidigare hade ansökt medlemskap med.¹⁰⁰ Även om folkomröstningen skall äga rum 2008 för att få folkets stöd, ansökte Taiwan 2007 för första gången under namnet Taiwan. Det var 15:onde gången i rad som Taiwan ansökte, men fick åter avslag.¹⁰¹

USA:s utrikesminister, Condoleezza Rice, sa att den planerade folkomröstningen om medlemskap i FN var provokativ. ”We think that Taiwan’s referendum to apply to the United Nations under the name ’Taiwan’ is a provocative policy. It unnecessarily raises tensions in the Taiwan Strait and it promises no real benefits for the people of Taiwan on the international stage”.¹⁰²

---

⁹⁷ Chen raises the temperature, Business Asia, 6/3 2006, s. 6

⁹⁸ Recall vote fails, Business Asia, 10/7 2006, s. 8

⁹⁹ Taiwan premier faces corruption case, The Guardian, 3/11 2006

¹⁰⁰ The trouble with democracy; Taiwan, The Economist, 8/9 2007

¹⁰¹ Yet another refusal for Taiwan, The New York Times, 20/9 2007

¹⁰² Rice has sharp words for Taiwan, as Gates does for China, The New York Times, 22/12 2007

Beijing påpekade åter igen att det finns ett Kina i världen, som både Taiwan och fastlands Kina tillhör. Oavsett vad Chen säger eller gör för Taiwans självständighet, finns det inget som ändrar på att detta. Beijing menar att Chen är en genomgående konspiratör, och förstör stabiliteten i Taiwan regionen, samt i hela Östasien.

“这只能再次证明，陈水扁是一个不折不扣的阴谋家，一个不惜断送台海地区和亚太地区和平稳定的破坏者。”¹⁰³

Att Chen vill hålla val om FN inträde ser Beijing som en tydlig självständighetsaktion och en provocerande handling, och Chen får hållas ansvarig för konsekvenserna.

Taiwans utrikesminister, James Huang (黃志芳), skrev i en artikel att FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon tog saken i egna händer när han bestämde att Taiwans medlemsansökan inte kunde mottas. Huang menade att beslutet inte var hans att fatta, utan ansvaret är Säkerhetsrådet och Generalförsamlingens, samt att Ban överskred sina befogenheter. Ban använde FN:s resolution 2758 till sitt försvar, som menar att Taiwan är en del av Folkrepubliken Kina. Huang argumenterar dock att namnet Taiwan inte nämns i resolutionen, samt att Taiwan är ett fritt och självständigt land. "We urge UN to pull down the wall of political apartheid against Taiwan".¹⁰⁴

Även vice-president Annette Lu kritiserade Bans avslag på Taiwans ansökan.

"The Resolution said nothing about the Republic of China or Taiwan". "There is only one China but there is also one Taiwan. We are applying for UN membership under the name Taiwan."¹⁰⁵

5.4 Val i lagstiftande församlingen

2008 innehåller två stora val på Taiwan; val i den lagstiftande församlingen i januari, samt presidentvalet i mars. Det första av de två valen var viktigt och kunde visa på tendenser i det uppkommande presidentvalet. Chen, DPP och presidentkandidaten Frank Chang Ting Hsiehs (謝長廷) kampanj inför valet i januari och det kommande valet i mars innehöll folkomröstningen om ansökan till FN under namnet Taiwan, som anses vara ett steg mot Taiwans självständighet. KMT:s presidentkandidat Ma Ying-jeous (馬英九) kampanj går ut på att undvika konfrontation med Beijing. Ma förespråkar även starkare band med USA, och

---

¹⁰³ Taiwan Affairs Office, presskonferens 12/9 2007

¹⁰⁴ Insulting and dangerous, The Guardian, 3/9 2007

¹⁰⁵ Ban `hopes' for Taiwan UN discussion, Taipei Times, 20/9 2007

att Taiwan borde se Kina som en möjlighet istället för ett hot.¹⁰⁶ KMT står bakom den status quo som råder i relationen över sundet, och stöder närmare ekonomiskt samarbete.

KMT vann stort i valet i den lagstiftande församlingen den 12 januari, med nästan 2/3 av de 113 platserna.¹⁰⁷ Chen som åter igen (2002-2004, 2007-2008) varit ordförande för DPP, avgick till följd av förlusten. ”It is the worst defeat since the founding of the DPP”. ”I feel very sorry and ashamed”.¹⁰⁸

Kapitel 6. Slutsats

En ny demokratisk makt mot en totalitär supermakt? Om man tittar på kartan är Taiwan en väldigt liten ö jämfört med grannen Kina som vuxit till sig till en ekonomisk, politisk och militärisk stormakt. En stormakt som börjat vinna omvärldens respekt, och som fått förtroendet att vara värd till de Olympiska spelen 2008.

Taiwan är *de facto* inte en självständig stat, men 23 länder har erkänt Taiwan som den enda legitima regimen över hela Kina. Dessa länder är beroende av Taiwans ekonomiska stöd, och Taiwan är i sin tur beroende av deras diplomatiska stöd:

Vatikanstaten	Burkina Faso	Gambia
Sao Tomé och Príncipe	Swaziland	Belize
Dominikanska Republiken	El Salvador	Guatemala
Haiti	Honduras	Nicaragua
Panama	Paraguay	Saint Kitts and Nevis
Saint Vincent and the Grenadines	Saint Lucia	Kiribati
Marshall Islands	Nauru	Palau
Solomon Island	Tuvalu	

---

¹⁰⁶ Taiwan prepares for first of 2 major 2008 elections, The New York Times, 12/1 2008

¹⁰⁷ Taiwan election may ease tensions with China, The New York Times, 14/1 2008

¹⁰⁸ Opposition wins Taiwan parliamentary election, The New York Times, 13/1 2008

Chen Shui-bian vann presidentvalet 2004 med en hårsån och trots att han, enligt Beijing genomförde en provocerande handling genom att hålla folkomröstning (om ändringar i konstitutionen och om Kinas missiler) samma dag som presidentvalet, lyckades han inte förarga Beijing till att utfärda hot. Kanske var det en taktik från Chens håll att hålla dessa folkomröstningar samma dag som presidentvalet, reta upp Beijing som vid valet 2000, då de publicerade Vitboken *"The One-China Principle and the Taiwan Issue"*, och premiärminister Zhu Rongji utfärdade varningar till det taiwanesiska folket. Beijings konstanta oro och syn på Chen som en farlig man är eftersom de anser honom oförutseddbar.

Beijings politik mot Taiwan anses på senaste åren blivit mjukare, och uttalade hot om att bruka våld har minskat (förutom de konstanta missilerna riktade mot ön). Istället har de försökt locka Taiwan med ekonomiska fördelar genom ett närmare samarbete och efter att Anti-utbrytarlagen godkändes 2005 blev både Nationalistpartiets Lien Chan och Folkets Första Partis James Soong inbjudna till Beijing och röda mattan rullades ut. USA betraktade besöken som positivt i utvecklingen av relationen över sundet, men Chen kritiserade de båda partiledarna för att inte ha tagit upp frågan om Taiwans suveränitet.

Beijing vill att Taiwans restriktioner på luft, sjö- och post kommunikation (三通) med fastlandet ska upphöra. Tillfälliga kommunikationslänkar har upprättats, såsom direktflyg inför det kinesiska nyåret (2003, 2005). Flygen kallades direktflyg men flög via Hong Kong, eftersom Taiwan ansåg att det skulle leda till en integration med fastlandet, och är ett hot mot Taiwans säkerhet.

De första åren under Chens styre försämrades Taiwans ekonomi, och som många andra länder har Taiwans ekonomi blivit mer kopplad till Kina. Beijing hoppas på starkare ekonomiska och personliga band med Taiwan, som kan utvecklas och leda till en liknande lösning som för Hong Kong med "ett land, två system" policyn. Eftersom det inte finns direkta kommunikationslänkar, har den ökande handel och turismen gått via Hong Kong.

Under Chens styre har politiken ansetts rörig, och ofta har han motarbetats av KMT. Ytterligare svårigheter uppstod för Chen i och med hans familjs inblandning i korruptionsanklagelser. KMT har länge förknippats med politisk korruption och "black gold" (syftar på hur partiet erhållit pengar på ett korrupt sätt), och DPP har jämförts som det rena partiet.

Men det han har vunnit röster på (förutom Kinas påverkan) är hans främjande av Taiwans självständighet, samt den starka nationalistiska identitet han har lyckats skapa. Folket tar inte längre Kinas hot lika allvarligt, som de bevisat i presidentvalen. Chen har dessutom tagit bort mycket som påmint om KMT:s auktoritära styre, såsom ändrat på gatunamn och även namnet på *Chiang Kai-sheks Memorial Hall* till *National Taiwan Democracy Memorial Hall* (國立台灣民主紀念館). Denna starka nationalism är kopplad till Taiwans demokrati. Taiwan som började sin demokratiska utveckling på 1980-talet är en modell för många länder i Östasien.

I det senaste valet i den lagstiftande församlingen, som även ses som indikator inför presidentvalet i mars, vann KMT stort över DPP. Nu är frågan om det taiwanesiska folket har tröttnat på Chens många provokationer mot Kina och hans främjande av Taiwans självständighet, och söker stabilitet i relationen över sundet genom status quo, som KMT utlovar.

7. Källförteckning

Litteratur

Taiwan in Troubled Times. Redigerad av John F. Copper. Singapore, 2002.

Nyhetsartiklar:

Åtkomstdatum inom parantes.

BBC:

Profile: Chen Shui-bian 3/11 2006, (2007-11-17)

Chen's speech reaches out to foes, 20/5 2004, (2007-11-17)

Mixed responses to Chen's address, 21/5 2004, (2007-11-17)

Press divided on Chen speech, 21/5 2004, (2007-11-17)

Text of China's anti-secession law, 14/3 2005, (2008-01-04)

The Guardian:

Taiwan candidates snuggle up to China, 2/2 2000, (2007-12-03)
China threatens to attack Taiwan, 22/2 2000, (2007-12-03)
China warns Taiwan not to trigger war, 16/3 2000, (2007-12-03)
Taiwan's voters defy Beijing, 19/3 2000, (2007-12-03)
Beijing puts off 'one China' showdown with Taiwan, 25/3 2000, (2007-12-03)
China turns up heat on Taiwan, 12/4 2000, (2007-12-03)
Beijing retracts its war threat against Taiwan, 28/4 2000, (2007-12-03)
Beijing offers olive branch to Taiwan's new leader, 19/5 2000, (2007-12-03)
Time for Bush to show his China hand, 21/4 2001, (2007-12-03)
Bush's visiting dignitaries anger China, 22/5 2001, (2008-01-08)
Bush's new brief on Beijing, 13/4 2001, (2008-01-08)
Taiwan urged to improve links with China, 27/8 2001, (2008-01-09)
Taiwan in the firing line, 6/8 2002, (2008-01-09)
Independence call by Taiwan risks war, warns China, 6/8 2002, (2008-01-09)
China ratchets up threats before Taiwan's elections, 20/11 2003, (2008-01-09)
Taiwan to vote on sovereignty, 1/12 2003, (2008-01-09)
China's barrier to independence infuriates Taiwan, 7/3 2005
Taiwan marches for freedom from China, 27/3 2005
Great wall of China, 24/2 2005
Taiwan premier faces corruption case, 3/11 2006
Insulting and dangerous, 3/9 2007, (2008-01-18)

The New York Times:

"The One-China Principle and the Taiwan Issue", 21/2 2000, (2007-11-16)
Beijing says Taiwan election could hold seeds of war, 16/3 2000, (2007-12-07)
What now for Beijing and Taipei?, 21/3 2000, (2007-12-07)
Taiwanese leader hedges an overture to China, 29/6 2000, (2008-01-08)
Collision with China: Missiles and threats; China buildup puts Taiwan on edge, 8/4 2001, (2008-01-08)
Bush is offering Taiwan some arms but not the best, 24/4 2001, (2008-01-08)
Foes remain of two minds on 'One China', 28/4 2001, (2008-01-08)
Taiwan lifts restrictions on investment in China, 8/11 2001, (2008-01-09)
Nationalists are routed in Taiwan legislative election, 2/12 2001, (2008-01-09)

Defying China, Taiwan leader backs a vote on sovereignty, 4/8 2002, (2008-01-09)
Beijing softens stance against Taiwanese law, 29/11 2003, (2008-01-09)
Taiwan's leader tones down referendum opposed by Beijing, 17/1 2004, (2008-01-09)
Running for re-election, Taiwan leader takes on China, 6/12 2003, (2008-01-09)
U.S. asks Taiwan to avoid a vote provoking China, 9/12 2003, (2008-01-09)
China leader mixes rhetoric on Taiwan, 5/3 2005, (2008-01-04)
China denies 'Taiwan' law is a 'war bill', 14/3 2005, (2008-01-04)
Taiwan's leader defies Beijing's warnings, 28/2 2006, (2008-01-18)
Yet another refusal for Taiwan, 20/9 2007, (2008-01-19)
Rice has sharp words for Taiwan, as Gates does for China, 22/12 2007, (2008-01-18)
Taiwan prepares for first of 2 major elections, 12/1 2008, (2008-01-18)
Taiwan election may ease tensions with China, 14/1 2008, (2008-01-18)
Opposition wins Taiwan parliamentary election, 13/1 2008, (2008-01-18)

Taipei Times:

Ban 'hopes' for Taiwan UN discussion, 20/9 2007,
www.taipetimes.com/News/front/archives/2007/09/20/2003379549

Xinhua:

一边一国论, 3/8 2002,
http://news.xinhuanet.com/ziliao/2003-01/23/content_704781.htm
全国人大反对美国众议院歪曲《反分裂国家法》立法宗旨, 18/3 2005,
http://news.xinhuanet.com/newscenter/2005-03/18/content_2714792.htm, (2008-01-07).
胡锦涛提新形势下发展两岸关系四点意见, 4/3 2005,
http://news.xinhuanet.com/taiwan/2005-03/04/content_2649922.htm, (2008-01-07).
温家宝:反分裂国家法是加强和推进两岸关系的法律, 14/3 2005,
http://news.xinhuanet.com/taiwan/2005-03/14/content_2695052.htm, (2008-01-07).
胡锦涛指出:逆历史潮流而动的人逃脱不了失败命运, 28/2 2006,
http://news.xinhuanet.com/politics/2006-02/28/content_4239776.htm, (2008-01-19).

Tidsskrifter:

Chen raises the temperature,. *Business Asia*, 38(5): 2006: 6-7

Recall vote fails. *Business Asia*, 38(14): 2006: 8

BALFOUR, Frederik m.fl. Why Chen may build new bridges to China. *Business Week*, Issue 3748: 2001: 68

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=79891933&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-08).

EINHORN, Bruce m.fl. So much for China's "Great Healer". *Business Week*, Issue 3917: 2005: 55

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=781559521&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2007-11-22).

CABESTAN, Jean-Pierre. China-Taiwan relations after Chen's inauguration: Toward a hands-on role for the US? *China Brief*, IV(11): 2004: 5-7

<http://www.jamestown.org>

LAM, Willy. At arms length: China's move to further isolate Taiwan, *China Brief*, IV(11): 2004: 4-5

<http://www.jamestown.org>

CHENG, Maria. Constructing a new political spectacle: tactics of Chen Shui-bian's 2000 and 2004 Inaugural speeches, *Discourse Society* 17(583): 2006: 603

<http://das.sagepub.com/cgi/content/abstract/17/5/583>

Asia: Devil may care; China and Taiwan. *The Economist*, 370 (8367): 2004: 72

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=582495641&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-16).

Leaders: The strait widens; Taiwan. *The Economist*, 370 (8368): 2004: 13

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=590140631&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-16).

Asia: Chen redux; Taiwan and China. *The Economist*, 371 (8376): 2004: 63

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=639921531&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-16).

Asia: Not so fast Mr Chen; Taiwan. *The Economist*, 373 (8406): 2004: 112

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=769217271&Fmt=3&clientId=52681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-16).

Asia: Own goal; Taiwan. *The Economist*, 375 (8420): 2005: 59

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=815946431&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2007-11-22).

Asia: A calibrated provocation; Taiwan and China. *The Economist*, 378 (8467): 2006: 66

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=998650071&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2007-11-22).

Asia: The trouble with democracy; Taiwan. *The Economist*, 384 (8545): 2007: 67

<http://proquest.umi.com.ludwig.lub.lu.se/pqdlink?did=1331979971&Fmt=3&clientId=53681&RQT=309&VName=PQD>, (2008-01-18).

Internet:

www.president.gov.tw

Profil 總統傳略, www.president.gov.tw/1_president/subject-pres.html

Installationstal 2000: 中華民國第十任總統、副總統就職慶祝大會

www.president.gov.tw/phpbin/prez/shownews.php4?issueDate=&issueYY=89&issueMM=5&issueDD=20&title=&content=&_section=3&_pieceLen=50&_orderBy=issueDate%2Crid&_desc=1&_recNo=7

Installationstal 2004: 中華民國第十一任總統副總統就職慶祝大會

www.president.gov.tw/phpbin/prez/shownews.php4?issueDate=&issueYY=93&issueMM=5&issueDD=20&title=&content=&_section=3&_pieceLen=50&_orderBy=issueDate%2Crid&_desc=1&_recNo=12, (2008-01-17).

China.org

二、一个中国原则是实现和平统一的基础和前提

www.china.org.cn/ch-book/taiwan/taiwan2.htm

三、中国政府坚决捍卫一个中国原则

www.china.org.cn/ch-book/taiwan/taiwan3.htm

Taiwan Affairs Office

台湾新领导人越早承认一个中国原则越能给两岸关系稳定发展带来契机, 27/4 2000,

http://www.gwytb.gov.cn/92/jegs0.asp?jegs_m_id=10, (2008-01-24).

中共中央台办、国务院台办授权就两岸关系问题发表声明, 20/5 2000

http://www.gwytb.gov.cn/92/jegs0.asp?jegs_m_id=11, (2008-01-24).

从攻击与诬蔑“九二共识”看台湾当局及其领导人的本质

http://www.gwytb.gov.cn/92/jegs0.asp?jegs_m_id=21, 2008-01-24).

Presskonferens 27/4 2001 www.gwytb.gov.cn/xwfbh/xwfbh0.asp?xwfbh_m_id=4,
(2008-01-31).

Presskonferens 12/11 2003 www.gwytb.gov.cn/xwfbh/xwfbh0.asp?xwfbh_m_id=28,
(2008-01-31).

Presskonferens 14/4 2004 www.gwytb.gov.cn/xwfbh/xwfbh0.asp?xwfbh_m_id=35,
(2008-01-31).

Presskonferens 24/5 2004 www.gwytb.gov.cn/xwfbh/xwfbh0.asp?xwfbh_m_id=37,
(2008-01-31).

Presskonferens 12/9 2007 www.gwytb.gov.cn/xwfbh/xwfbh0.asp?xwfbh_m_id=85,
(2008-01-31).